

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. להגיד בבקר חסדך
ואמונתך בלילות:
2. פקד עשרים וזקף
כפופים ה' אתה יצירם:
3. בריתי היתה אתה נחשם
הששום ואתנם את מוצא
ויצאני וסמני שמי נות
ותא:

הגהות הב"ח

(א) נב' דחמרא הוא ופתח:
(ב) רש"י ד"ה היינו צעין
היינו הך דהא צרכא:

גליון הש"ס

[illegible]

רַב נִיסִים גֵּאוֹן

[illegible]

אלא אי אמר. הך זכרה דקאמרי אהנה רבה הוי' ש"מ דלין מעבדות
ו' או ז' ו' דלמא האי דלא אמרי יוצר אור משום דלא מטא זמניה הוא
דכי מטא זמניה אמרי לה ואש"מ דקרו אינהו ק"ש לא מטא זמניה
דאמרין בעלמא (ויחא ז':) הקורא את שמע עם אנשי משמר לא ילא

אנשי משמר מקדימין: וְאִי מַלְלָה
מֵאִי, וְכִי אָמַר לִי מַלְלָה מֵאִי גִרְשֵׁמָה
אֵיכָה אֲדַמָּר לֹא נְפִירֹס אֲחֵמֶה אֵל
שְׂפִיר מֵנִי לְתַשְׁמַע מַלְלָה דִּינָר אֹר
קָה אֲמִיר. וּמַשְׁנִין לֵיכָה לְתַשְׁמַע מֵהֵכָה
לִדְלֹחַ לְעוֹלָם אֲדִמָּה אֵל הֵכָה דִּבְרָה
וְכו': מִדֶּרֶךְ בְּרִכּוּס. אֵס הַקִּדְשִׁים
הַהֲמוֹמְרוֹת: בְּהֶסֶר. לְהַבִּיט עֲשֵׂה

הדברות בקריאת שמע: מפני
הטעם המינין. שלא יאמרו לעמי
האחר אין אלה תורה אחת ותדעו
שלין קורין שאל מה שאמר הקדוש
ב"ה ושמעו מפיו כצו: המינין.
ע"כ(ס"ט) פסח דדשכרל ופסיס
בדקדמא. תחלת הדברה אמר ע"מ
שהכל יכוון שאלת העולם מוכר
שהוא יין ואמר פרי הגפן פשיטא
דלא דהא אפילו סיים כל הדברה
בדעת פתיחה ואמר שהכל יין על
היין דמנן וכו'. אלא. קא מציעין לן פסח
לדעתא דחמרא דרי לפסי כפשיג
וכשהגיע למלך העולם מוכר שהוא שער
וסיים שהכל מוכר: כפר עיקר ברס
לשון חמרא דרי דהא דהא דהא דהא

וְיָקִים, וְהָיָה לְכָל הָעָם חֻמָּה
 וְנִמְכָּרָה וְנִקְרָא כְמוֹ שֶׁסִּים בֵּין זָקֵן
 בְּרַכְתָּ הֵיחַן מוֹלֵי־הָיָה יְדֵי בְרַכְתָּ שֶׁכֵּן
 שָׁחִין שֶׁכֵּכֵר מִן הַגֶּפֶן: פֶּתַח בִּינְיָן
 אֹרֶז: לְמִלֵּךְ לִדְרָגָה לְמִלְחָמָה לְמִלְחָמָה וְיָזֵר
 אֹרֶז: וְסִים בְּמַעֲרִיב עֶרְבִים: שְׁמֹאֲמֵר
 מִן הָעוֹלָם וְזָכֹר וְסִים אֶשֶׁר בְּדַבְּרוֹ
 בְּמַעֲרִיב עֶרְבִים: שְׁמֵי הָאֵם וְכוּ'.
 לְמִלְחָמָה לְמִלְחָמָה שְׁמֵי הָאֵם לְכָל הָאֵם
 דְּקִמְיָ יֵאֵל לְפִי שְׁחֹרֵר וְחֹמֶת זֶה
 בְּבִרְיוֹת יֵזֶר הַתְּלֹארוֹת וְעֵי חֲמִימָה
 קָמָה לֵדָא 'יִלְחָל' שֶׁהֵכֵל שָׁחִין חֹמֶת
 הֵן בְּבִרְיוֹת חֲמִימָה שֶׁהֵכֵל חֹמֶת
 פְּרִי הַגֶּפֶן הוּא אֵימָה לְלֵא יֵאֵל: מֵאִי
 אֵימָה לְמִימֵר: הֵיזֵר נִפְקִי מִשּׁוֹ
 חֲמִימָה הֵא אֵין מְלֻכּוֹת חֲמִימָה:
 הֵיג אֵלֶּה אֵין דְּאִמֵּר כּוּ'. אֵלֶּה לֵּא

פתח ביוצר אור וסִי
 כללו דבר הכל הו
 התם דקאמר ברוך יוצר
 השם אֵינֶה ברכה יסִי
 ברכה מאי איכא למימ
 בלילה ומדת לילה ביו
 מסיפא כללו של דבר
 לאתויי הא דאמרין לא
 דתמרי אכל ופתח אר
 דאכל תמרי וקסבר נה
 סיים ברגמא נמי ר
 בר ^א חנינא כמא מש
 ואמונה ערבית לא י
 בלילות: ואמר רבה ב
 כורע בברוך וכשהוא
 זוקק כפופים מיתבי ^א
 ליה "שמואל לחייא בנ
 אבוק דהי אמר אבוק
 ממתא משום חממיה יא
 פתיחה נמי מעליהא היא ול
 פשטוש מיניה ושרא ולגבי
 ברכות ערבית לתמרי דמאי
 למימר דכי פתח בזו וקסיס בזו יא
 דהא כי פתח בשחרית אדעמא דמעריב
 דהא הוה דעמיה לאדסורי כה
 היום גלילה כגון גולל אור וכי פתח
 ערבית אדעמא דלור אור הוה דעמיה
 לאדסורי כה מדת לילה כגון וצור
 חשן הלך אדעמא דמרוייהו: יא
 לא לאדורי כה דלמרי כגון שר
 וחמרה: סיניו בעיין. ^א דהא ברכ
 התמרים על העץ ועל פרי העץ אינ
 עולה לברכת הלחם ואי כה פשט
 דהא הולך אדעמא דמרוייהו וצור
 הדין לתמרי ושרא: כה מי שלא אר
 ברכם אמת ויציב. כמו שחקקה וכן
 אמת ואמונה בערבית לא יא: ש
 לגדי צקק ספדן. וצרכת אמת
 ויציב כולה על חסד ששש עש אצותיו

היא שהוליאם ממנרים ובקע להם הים והעצירם. וברכת אמת
הבטחתו ואמונתו לגאלנו מיד מלכים ומיד עריצים ולשום נפשנו בחיים
דורע. באבות ובהודאה כורע בברוך וזוקף את עמנו כשהוא מוציר

ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה. עיקר חלוקה של רב ור' יוחנן בפרק כיצד מברכין (דף מ)
ה: מקום (הנחה או גרסי ר' ועידה ברי' יהודה בשם רב כל ברכה שאין עמה מלכות אינה ברכה אמר
ר' נתנאל ואנא אמינא טעמא (תולעים קמח) ארוממן אלוהי המלך:

כאמלר אפתיחה סתומין, ולא איפיש בעיין מהו מוטי. וקסטה אהאי שריא (דאקרי) [דאקרא] מהו מלכות. ופעין אהו השעניו ביחצה חזירי מהו במעביד טרעם וסוים ביחזי אור צא, למות ותרחה אחתיה נמי מוטישא. ודיה סמיסא כלול פס דכל הולך אחי חיותם סומות. מאל אהו וברור על העץ וחתם הון נמי. ואסיקאנו אהי כגון דאכל תמרי וסבר נטאמ אהו וסחת כירן אהו. ופאלי אפישכא ומוסתרביא אהו.

מאימתי פרק ראשון ברכות

יב.

משום דלא מביא זמן ויציא אור. דנהי דשחיטת התמיד משיעלה עמוד השחר פי' רש"י מיהו לא היה שעה לומר יוצא יאור יאור דלאמר' הקורא בו' ויכול לבדור הברייתא כותיקין: **ברכה** אחת אפסטר היוצא וכו'. תימא קת מלי היא הוואלי ולית

רבה הוּו אמרי מאי
ת זו דלמא האי דלא
לא ממא זמן ויצר אור
וו אמרי ⁶ ואי מכללא
אהבה רבה הוּו אמרי
הוּו אברה ליה ואי

אחרת. ומיהו היה מומר ר"ח אסיה וידע צדיקו שטעה בדבורו שאמר גורא "פרי עץ תחם (בזל) פרי הגפן דבין דל דור יכול לחזור צו. וכן ציי"ט בחמישה של יום טוב אס טעם בין מקדש ישראל והומנים ואמר מקדש השגת וחזר מתוך כדי דבור ילא אחרי שהיה יודע שהוא יצט. והקשה הר"ר עיקר מידען מיהו קא מבטיל ליה אר"ה ודאי מצות אינן לריכות כוונה. והיה אומר הר"ר דהיינו שמוע פללה לחזרי בית הכנסת ולכן נתמלן ללא. אבל היחא דמחשבה לברך על יצא ונחמה שכל לא מהי: להגיד בבקר חסיד. חסד הקדוש ציי"ט עשה לנו חסיד. ואחריהם ציי"ט חסיד אה

העמדת שלטון ממשלתי שישמר בהתאמה
ואמונתו ויגאלט מיד המלכים ובסוף
ברכה חזר לנאולת דפדרי ב' לשמן
לנאל ישראל. ל' ע"ד המד' (דכא אלא
א) חדשים זכר ב' חמונתק חלס
מחלן ומפסד רמוז ב'דו ומחל
נלא יגיעה. **אמרת** ויציב וכו'. לא
קלי על השכינה אלא קלי אל הדבר הזה
וכו'. וכן איתא בדריס'. ואיתא
גירסא שלי היא מרגיעתא דלית ביה
טימא פירוש שאין לה שומא כל מה
שמעט מחגגי לה כדלמך לקטן (ד'
ג' ב) כדל דפסת ואמר האל הגדול
הגבור והטורל והיה מחלן הדכא
ואל' ג' מונה פיימת לשפני דמך
כ' כל פה לא יוכל לספר שמו:

במערים ערבים יצא
 ד' אחר החתום שאני
 במאורות יתניא לרב^א דאמר כל ברכה שאין בה הוכרת
 אלא לר' יוחנן דאמר כל ברכה שאין בה מלכות אינה
 אלא כיון דאמר רבה בר עולא^ב כד' להוכיז מדת יום
 כי קאמר ברכה ומלכות מעיקרא אתרווייהו קאמר ת"ש
 כל הולך אחר החתום כללו של דבר לאתווי מאי לאו
 לאתווי נהמא ותמרי ה"ד אילימא דאכל נהמא וקסבר
 תא דתמרי וסיים בדנהמא היינו בעיין לא צריכא כגון
 מא אכל ופתח בדנהמא וסיים ברתמרי [יצא] דאפילו
 א מא מעמא דתמרי נמי מיון יזיני: אמר רבה
 יה דרב רב^ג שלא אמר אמר וציב שחרית ואמת
 ו ידי חובתו שנאמר ילהיז בבקר חסדך ואמונתך
 חיינא^ד [סבא] משמיה דרב יהמתפלל כשהוא כורע
 וקף וזקף בשם אמר שמואל מאי מעמא דרב דכתיב ה'
 ינוי שמי נחת הוא מי כתיב בשמי מפני שמי כתיב אמר
 רב^ה בר אוריאן תא ואימא לך מלתא מעלייתא דאמר
 כשהוא כורע כורע בברוך כשהוא זוקף זוקף בשם.
 רב

אמונה מדבר זה אף על העתידות שאנו מצפים שיקיים לנו ולהדריכנו על צמות אויבינו כל אלה הנסים המדירים תמיד: כשהוא

לחזור

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

א וְאִי שֶׁל מַלְאָכִים קָשָׁה
ב כֹּלֵם ז' עוֹשִׂים אֲרִים
ג שֶׁמֶן ז' סָפִיק ז'
ד וְאִי שֶׁל מַלְאָכִים
ה מַחְדִּין הֶלֶס ז'
ו וְאִי שֶׁל מַלְאָכִים
ז בִּרְטֵס הֶלֶס ז' (מַגֵּן)
ח פֶּשֶׁן יֵשׁ עוֹד וְשׂוֹרֵעַ אֲרִים
ט יֵשׁ יֵרֵעַ סָפִיק ז' א'
י וְאִי שֶׁל מַלְאָכִים
יא קָשָׁה הֶלֶס ז' (מַגֵּן)
יב פֶּשֶׁן יֵשׁ עוֹשִׂים אֲרִים יִמֵּן
יג ז' סָפִיק ז'
יד וְאִי שֶׁל מַלְאָכִים קָשָׁה
טו הֶלֶס ז' עוֹשִׂים אֲרִים
טז יִמֵּן ז' סָפִיק י'
טז וְאִי שֶׁל מַלְאָכִים
יז תַּחֲלֵל הֶלֶס ז' (מַגֵּן)
יח פֶּשֶׁן יֵשׁ עוֹד וְשׂוֹרֵעַ אֲרִים
יט יִמֵּן קִיב סָפִיק ז'

מוסף רע"י

[illegible]

יבין חנאל

אלא אי אמת קורא אהבה
עלען ברישא וקורא אהבה
שפע משום אהבה ואלא אמת
זען יצור אור, וכן מוט
האברה ופטן יצור אור
אויף יקל לא מש יצור אור
אמא ין מעכבת זו את
האברה, ודא קל לא תלוידיה,
אלא לא יצור אור, אהבה
האברה מוחלת למצור, היינו
ידיכרות או מעכבת זו
את זו, ואמר יקל מעכבת
האברה, וכן אמר למצור
אחיכר יצור אור היא,
הינא אי מעכבת אהבה
למצור ברכת אמת
שענו במסכתא תמיד
אמת, אהבה עלה היא, ונא
ברכות אמת מעכבת זו
את זו רקאמר ושביל
מז, כד ברכת, מי דאי יקל
ברכת אהבה עלה שיל
אמר יקל לא משרא אל

[illegible]

חמרא הוא פתח בדחמרא
בתר ברכה אזלינן ויצא או
מעריב ערכים לא יצא וכו',

מאורות ועלה סמכין, אבל
 ירי דאמרן כל ברכה שאין
 כיון דפתח בתחילת ברכה
 אחרי נהמא ותמרי, ומקשינן
 רי נמי הון יצא, דתמרי נמי